...llin proletaarlar negedegtii Пролетарии всех стран соединяйтесь

1933 onii ijyyli 16 nii edər

№ 160 (1017)

Buriaad-Mongoliin YNEN

...zkika yne

Sara byriin 2 tøk. 50 møngø 3 sariin 7 tøk. 50 m. 6 sariin 15 tøk. 12 sariin 30 tøk. dugaar nezeediin yne 10 møngø

(b) namiin B-M. mozkom ba B-M. resp. TK bolon yiledb. eble... zebleliin ømenees edər byri nitelegdene. ☭ zilde garça baina.

YNENII KOROONII AADRIS Центросоюзная 19 № телефонная: редактора 344 секретаря 323

Kødøønii komsomooliin emkinyyd bol øøriingøø kødølmøriiigi kolkooziin yiledberi teeşe niuuraarani ceke karuulka josotoi

Kynkeriin yyr kødølmøriøø şinedken baiguulza çadaa ygei

Aga. Ijyyni 30-nii edər Kynkeriin somonii komsomooliin yyriin bygede geşyydiin kural deere od-oo jabaza baigaa kampaanida kom somooliin yyriin zygees jamar kabaadalga kiize baisan tukai yyriin darga nøk. Dagbiin iledkel sonosogdoson.

Ene asuudaliin tabigdasan zorilgo bol odoo ene somon dotoroo jabaza baigaa goi çukala kam paaninuud møn boiko oroonii kampaani, paar beledkel, urislamza taraalga, ebesekuriaalgiin beledkel noosonii beledkel — edenii talaar ali tasag ba kolkooz bolon brigaada byken deere tasaldal garça baisaniigi ileryylze, tere tasaldaliigi jamar argaar darui usadkaka tukai çanga cokidosotoi kemzee abka tukai keregg møn baisan.

Komsomooliin yyriin darga nøk. Dagbiin iledkelees karaad yzekede komsomooliin bygede geşyydees baltagai, yyriin darga ba tob çoonii geşyyd odoo jabaza baigaa kampaaninuudiigi jərə şikendee duulkaas bişe, tyynii jamar jabaza baisan ba kaanaa tasaldaltai bolon tyyniigi jamar argaar kurdalan usadkaka josotoib geze medeke ygei baisan baina şuu.

Odoo somon dotoroo paar beledkel dyyrke josotoi aad araikan 71%, nooso beledkel keden çeneen tuşaagdasani gyiced medegdeke ygei. Oroonii kampaani 82%, urislamza taraaka jabadal bylee ke kolkoozuud ba tasag byride kyrgesen bolboç, odoo kyrter kol koozçon byken keden çeneen abka bolbo gesen gyiced podpiisko kiigdee ygei. Iime dutuunuud baina. gadana ebesekuriaalgada beledkel bol møn buzagai sula jabaza baina. Tyynees gadna byke aimag dotoroo yseg biçeg ygeigi Buriaad-Mongol respyblikiin 10 ziliin oi kyrter byrimøsen uzadkaka kemzee jabuulza baisan. Ene somon deere abaad yzebel møn tiime kemzee abtaza, yseg biçeg ygeigi usadkaka tukai kyyrse dyyr gesen likvidaatar kedelmerilze bai dag bolboç byke somon dotoroo keden kyn yseg biçeg medeke bolbo ba kedeni ygei geze tuskai byridkel toocoo menee kyrter gar gasan ygei. Zarim kolkooz ba emçiin azaltanii dunda jabaza baigaa koţonii surguulinuudani tasaldadag, zaalgiin çanar muu. Yseg biçeg ygeigi byrimøsen usadkaka jabadaliigi 10 ziliin oi kyrter dyyr geke ygein tuilda kyreed baina.

Komsomooliin yyr enyyniigi kezuudaa karaza baigaad, kyçedkeke tukai jamarç kemzee abaa ygei yyriin bujuu tobçoonii cuglaan deere kelcesen ygei ba kazuudani baigaa somonii zeblel bol tere lik vidaatartaa tusalamza kyrgeze kedelmøriin urigşalcakiin oron do kynii niyde kalkalza „manai somon doţoroo oroidoo 16 kyn bi çeg medeke ygei juma“ gee menee kyrgesen baika juma. Bodoto deereni şalgaad yzekede gancakan kolkooz dotor 30 garan kyn yseg biçeg medeke ygei baisan ba enyyn tukai likvidaatar Zegmediin gegçe bol cag bolzor dotoroni dokioo tataza, byke somon dotoroo şalgalta kiikiigi emkidkesen, tereni menee kyrter gyicedkegdee ygei. Enyyniigi kyçedkeke tukai yyriin zygees tobço todorkoi kiisen ju ma ygei. Mønee kyrter negeç komsomool urislamziin caarsa abaa ygei.

Komsomooliin kyçiigi zebeer kubaarilza tabika tukai keden yge kelebel: yyr dotoroo kamta 13 ge şyyntei. Tyynees odoo araikan 3 kyni kolkooziin yiledberi deere jabaza baina. Bişeni ene tere daa bari daasan, iişe tiişe kyyrsede oçongoi baina. Zygeer mal azal, gazar tariaalan ba barilga geke zergiin brigaadanuud deere yrgelzedee baikaar kabaadulagdasan komsomoolçuud ton baga ba baigaa.

san komsomoolçuudani cag yrgel zedee iişe tiişee selgegdeze kajagdaza baidag.

Komsomoolçuudiin udaridakii çanar bol tuiliin sula. 13 komsomoolçuudaas negeç udaarnig ygei. 1933 onii janvaari negenees koişo ijyyni 1 kyrter 5 sariin kugacaa dotor olson azalta ederyydiigiini karaad yzekede erkim komsomool 88,7 azalta edertei ba adagiin komsomool 21,0 azalta edertei baina. Kolkooziin yiledberi deere jabaza baigaa komsomoolçuudiin koorondo bujuu zarim kolkooziin brigaada koorondiin møriicee geze jərə kiigdedeg ygei—iime baina.

Enyyn deerees karaad yzekede kolkooziin yiledberi deere jabaza baigaa komsomoolçuudiin udaridakii çanar bol ton ygei. Enyyniigi usadkaka tukai ymar negeç toço bol jərə keregseedeg çukalaçaldaq zanşal ygeini cokom baina.

Deere zaagdasan zyilyyd deerees byridkel kiigeed yzebel Kynkeriin komsomooliin yyr bol odoo nii baidaliin şine erilgetei taaruulan, øøriingøø kødølmøriiigi şined ken baiguulza çadaa ygei. Somon dotoroo jabaza baigaa zarim kampaaninuudiin tasaldal garsan tukai cag darui dokioo tataza angiin daisan ba tyyniig tølelegçe oportunistanar eldeb koroto sybegçelelgenyydte cag darui eris cokidoso egedeg ygei baina şuu.

Namiin yyriin zygees køtølberiini eris saizaruulza, yyriin byke kødølmøriigi opiratiivno tøsøbtei bolgozo, yyriin tobçoogo bekizyylen tyynii køtølbøriigi eris şinedken tabikiin yndeseer ene yyriin kedelmøriigi odoo jabaza baigaa ulas teriin çukala kampaaninuudiin zorilgotoi cacuudkan tabika zaila şa ygei boloo baina.

R. B—iin.

Θøsøndø orolgotojoo kamta paar beleddkeliin teempiigi zaakanç suladkaka joso ygei

3 Traagtor 17 edər 75 ga.

(Aga) ...nain somonii „Sakanai“ ...i bol paariin beledkelde ...sulaar kandaza baina. ...nag dotor Tabtaanain „Sa...komuuna mete gazariin ...maşiniiin kyçeer erkildeg ...baika ygei juma.

...nai“ bol 3 traagtartai aad 12-oos ekilze 29 kyrter ...a araikan 75 ga gazar kakalasan baina. Ene bol bolo-şogyi zegşyyritei kurdabçalal møn şuu. Nege traagtar doodo zergeer bodobol ederiin 4 ga kakalka josotoi ba 3 traagtar 17 edər keden çeneen gazar kakalasan bailtaib?

Traagtoriigi daaza jabasan Nima Ajuuşiin bol traagtariin ba kynii kyçiigi zebeer emkidkeze ugta çadasan ygei karin „øørøø bytekede“ bata naidaad suusani yneni bolzoi.

Zarim paariin beledkeliin kampaaniigi øngergeze baisan traagtariigi daagça Ajuuşiin gegçiigi udaarnig geze respyyblikiin 10 ziliin sain ederte iigesen baika jum.

Odoo yjede tere tukai maşiniin kyçetei baigaad iimeer kedelmerileze jaabaç zokiko ygei.

Şara kaiiuun.

Selengiin MTS

7 minganii orondo 700 ga kagalsani işyyritei

...i tuskai biçegşees) ...n MTS bol, odoo ...r kagalalga ba ogoroo...aanida tuiliin tasaldal... ...gergeze baina gebel: ...ba maliin kooliin eldeb ...79 ga tarika tesebtei ...iin syyliiin medeegeer ...ga juu ali 0, 37 kubi ...ei.

...kalalga 7000 ga beled...btei aad, 761 ga juu ali dyyrgezei. ...kozomoo erkim sain ...kiin teløø, tarilgiin ga...toon şibke adkaza etøg...sebtei baisan aad odoo şibke adkaad, tesebee 19, 5 kubi dyyrgesen. Mən 60 toon enese taraaka adkaka tesebtei aad 15 toonniigi dyyrgesen baina.

Selengiin MTS iin ene jike tasaldal juunaas boloob geke jum bol, imagta tus MTS iin direegciin ketelberiee operatiivnoor jabuulza çadaa ygei, josotoiio „øørøø bytekede“ naidaad suusaniigi gerçelene şuu. Zokiko gazaraas kemzee abkiigi bodoko ton çukala.

C. Z. Z-iin

Paar beledkeliigi amzaltatai gyicedkebe

Selenge. Derestein somonii kolkooznuud ba ygeitei dunda çadaltai emçiin azaltan bol,nam ba zasagiin gargasan zaabariigi bejelyylen jabuulza baina gebel: odoo ulas teriin çanartai paar beledkeliin kampaaniigi amzaltataigaar gyicedkeze baina.

Møn eldeb barilgiin ba urislamziin kampaaniigi 100 kubi gyicedkesen baina şuu.

C.Z.Z-iin

...ODƟRIIN TEMDEGLEL

...-nii øgleegyyr tengeri ...eken dali boroo şibenen ...a. Deede Yde koţiin ...uuriin gudamzaar Buri...zoliin yndesen tiaatr ...geeş jiresen kendete ...lkoozçon udaarniguud ...geeree serøglen jaaral...aar subarn geşkene.

...yydeude sakiuul bai...satai nege kyn tende ...ad bykeniigi:

...adaa karuulagtii!— ge...n byken tebker ulaakan ...ere keblesen ynemleke ...gargaza karuulaad ...ooson subarn orocoo...a.

...tiaatriin zaal dotoroo ...olkoozçon kuraliin za...yrgelzelkiigi kylieen ...na. Tiaatriin indar dee...eeser kuçasan ergen ...oirood, kuraliin prezi...a baina. Tedenii dun...Dabaagiin, Jerbaanov, ...a proi. Broonertei zer...en oion udaarniguud ...e baitala zasagiin ga...ylegçe nøk. Dabaagiin ...øked! mønee ederiin ...iin zasedaaniigi neeg...e toolood, kuraliin kø ...caasni yrgelzelj...a ...i kuriaalga ba tariaa tuşaalga tukai iledkel kiikiin tula nøk. Jerbaanovto (BK(b) Namiin Mozkomiin sekritaar) yge øgtøbe geze keleesen zaal dotoroo suusan kolkoozçon—udaarniguud geriin dosoltol çangaar aligaa taşaba.

Nøk. Jerbaanov øøriingøø iledkeliigi ekileed urgaca kuriaalga ba tariaalgiin zorilgiigi „kolkooznuudaa bolşoviigiin bolgoko, kolkoozçonoo çanga çadaltai bolgoko“ geze nøk. Staalinaas tabisan loozoniigi bejelyylen gyicedkeke jabadaltai kolbogduulan todorkoi sain oilgocotoigoor kelebe. Kuralda suusan kolkoozçon udaarniguud bol tus iledkeliigi aikabtar keçeeltei kanamzataigaar sonosobo. Nøk. Jerbaanoviin iledkel kojor cagaas ilyykende yrgelzelbe.

Enyynii syyleer nøk. Jerbaanoviin iledkel tuşaa daguulan keleke jabadal ekileze kolkoozçon udaarniguud bol øøriingøø kolkooziin kedelmøriigi kerkin jabuulza jamar jamar gyicedkeltei ba juu byteeze tere. „Kolkooznuudaa bolşoviigiin bolgoko ba kolkoozçonoo çanga çadaltai bolgoko“ gesen nøk. Staalinii loozoniigi kereg deere bejelyylen gyicedkekiin tølee ali zerge temeceze baisanaa kөөrөldөze iledkee ekilbe. Tus kolkooziin ge...bolon sojol bolbosorol ba niitiin oilguulka kødølmøri ergeneer jabuulza çadasanii ildaraa tarilgiin tesebee 116% gyicedkesen bainamdi.

Bidenerinn ligeze kedelmerilze baikada mantai zergelze suugaa nege kolkooz bol ton koino kozomdoson. Tyynii şaltagaan juu baisan gekede, tende angiin daisan etegeed şurgan orood, tariigiin beledkeliin yjede plyygiin oosoriigi ulasan argamzaar kiikiin orondo orgoozo oosoroor kiikege ke meteer tarilgiin kedelmeride jikeken saad toromsog kiisen. Angiin daisan bol bidenii kødølmøride iime saad kiideg baina şuu.

Manai komuuna bol mønee yje de urgaca kuriaalga ba ebesenii cabçalgada beledkeze baina. Geke zuura bidener zapaas keregsel, şalgaa ba tosolko toso ygei. Moriidiin tonog keregsel dutuu. Enyyn tukai øøre çukala sanal bodol talbika keregtei baibaç aimagiin emkinyyd keregseene ygei. Bide ede bygede dutuugaa cag darui zasaza urgaca kuriaalgada şuud orono. Manai komuuniin geşyyd bol bykii aza akuin ba ulas teriin çanartai kødølmøriee cag bolzortoni şuud gyicedkeke geze keleeree ge ze nadada naidasan geze telesenii syylde Namiin Mozkomdo ba zasagiin gazarta barisan øøriingøø komuuniin raaporta unşaba.

...iguud bol øøriingøø koinoos busadiigi dagul a josotoi.

...yn kolkooznig —udaar...yi nøk, Miniskoovaa ...n rajoon) keleze ekile...

...aa! Nøkør Jerbaanov ...oznuudaa bolşoviigiin ...olkoozçonoo çanga ça... gesen Staalinii ...bejelyylen gyicedke...temecekiigi bideniigi ...na. Bide ene loozonii...n gyicedkekiin tølee ...e uridiin meteer kedel...bac bolko ygei. ...udaarniguud bol ene ...tiin sainaar temeceke ...(b) namiin udaarniguud bol øørøø sain kedelmerilkees gadana cugtaa kedeleze jabasan bişe nøkedøø koinooson dagulka tedende sain ylger zişee yzyylze jabaka josotoi. Ɵngeregçe zilde manai kolkooz dotoroo 12 kyn udaarniguud geze neretei baisan aadla tedener bol øesediingøø amaaraa ilgaraad nege beløg bolood kødølmørildeg baisan. Ene bol ton buruu geze sananam. Jaub gekede udaarniguud bol øesedee ilgaraza amiaaraa kødølmørilke bişe karin brigaada bykende brigaadiin beløg bykende taraaza orood øesediingøø sain kødølmøriin zişeegeer tedeniigi ylgeçe zonoo daguulka jabaka josotoi azai.

...komuuna bykii kødølmøriøø sainaar gyicedkene

...daa Kiagtiin aimagiin komuuna bolko „Po...uuniin tølelegçe nøk ...yge øgtøbe. Koloodin ...yryynee ...coon udaarniguudaa ...iin ankadugaar kuralda ...omuunin zygees kaluun ...ngenn gebe.

Manai komuuna bol kabariin tarilgada sainaar beledkeze brigaadiigi zebeer emkidkeze, tyynii geşyydiigi taban poolitoi şelgyylen tarika jabadaliin dyyrtel, bekizyylze, gazar edlyyriin ilgan tasalza ba azaliin bagaaza zebseg tonog morid geke metiigi tedeniiı kariuucalgada tuşaan egesenii bolon...

Angiiin daisan bol galdaka şataaka jabadaliigi emkidkene

Alair aimagiin Voroşiloviin nøremzete kolkooziin udaarnig nøk. Kataarkin yge kelebe.

Nøk. Kataarkin øøriingøø iledkeliigi:—bi bol Voroşiilov kolkooziin brigadiir — udaarnig geeçeb geed ekilbe. Manai kolkooz bol ene kabariin tarilgada sainaar beledkesenii yndese deere 1240 ga tarilga kiikiin orondo 1290 ga tariba. Bidenii tarilgaa jabuulza bai ka yjede kolkooz dotoroo şurgan oroson angiin daisan bol ali bykii saad toromsog kiikees gadana mai sara dotoroo 50 ceentner şiniiciin yrese, 4 ger, maşiina zebseg metiigi galdasan baina. Enyy niigi enyynii urida alaa kiudaka jabadaliigi emkidkeze jabasan kyluugaad yiledbe. Tedener bol møn nøe kolkoozoos ceberlegdebe.

— Manai kolkooz bol paar beledkeliigi 280 ga kagalka baisan aadla tyynee byrimøsen dyyrgebe Tariaanii bug øbesøni tyylgiigi ene onii ijyyli 6 kyrter duusaba. Ɵbøsøo kuriaalgada beledkel keze baina. Ene ijyyli 14-øøs ekilen 16 maşiina øbese kuriaalgada orko josotoi baisan juma. Syylin yjede angiin daisan egeedii gi kolkoozoos ceberlesenii ecesee bykii kedelmeri manai sain jabana—gene.

Nøk. Kataarkinii øøriingøø ygiigi dyyrgesenii syylde nøk. Tarakaanov (Kabaansk) yge kelebe.

„Enyynii syylde Buriaad-Mongol ulasiin aradiin komisaar nøk. Çimediin bol Bur. Mon. ulasiin Tebiin gyicedkeke komiteediin prizidymiin togtoolin josoor baiguulaltiin tølee ynen zorigooroo kedølmørilze bə angiin daisantai eris temeceze jabasan erkim sain kolkoozçon udaarniguudta şagnal olgoko tukai spiiske unşaba. Tyynii josoor şagnagdasan bøgeed tus kural deere suulcaza baisan kolkoozçon udaarniguud bol øøsediingøø kubida kyrtesen şagnalaa abasan baina. Jamar janziin şagnaluud øgtebeb gekede: kostium, zasagiin gazariin saişaaka biçeg, anguuriin buu, çaas, bes g. m. bolno.

Ɵgleenii zasedaani bol enyy ger dyyrze, kuraliin tølelegçed ydiin ideenii syylde ipodroom deere moriinnii uridaan karkaa oço ko gezee taraba. Ydesiin cuglaan bol 6 cagaas ekilne.

Zydkeli Tugçan kojor 100 kubi zakiba.

AGA. Zydkeliiin somon dotor 2 dugaar 5 ziliin urislamziigi 15, 320 tøk. taraaka tesebtei baisan aad, tus somonii 7 kolkooznuud 8920 tøk. zakiba. Ɵmçiin azaltan 5180 tøk. alban kaagcad 1220 tøk. zakiza, oroi kamta 15320 tøk. juu tesebee 100% dyyrgebe.

Tugçanii somon dotor tus urislamziigi 6210 tøk. taraaka tesebtei aad, kolkoozuud 4440 tøk. Ɵmçøçyyd 1150 tøk. alban kaagcad 620 tøk. oroi kamta 6210 tøk. jum tesebee 100% gyicedkebe.

Tus somonuudiin zeblelyyd bol tegeskeli çanartai 4 dygeer ziliin urislamziigi mønee kyrter ezedteni taraagaad amziltai kyrter suuza baina. Tiime tula tyyniigi ezedteni jaaralaar kyrgeke keregtei.

Sam—Gan.

Buriaad ekeneryyd 10 zilde.

Manai respyybligte Leeninii komuniis (bolşoviig) namiin ketelbeiriigi zeb bejelyylseni açaar tyryyçiin tabanziliin tesebiigi dyyrgeze. 10 ziliin oigoo Buriaad—Mongoliin respyybligiin gyiceeke yjede ekener azalçadiin baidal ton jikeer kubilza socialis baiguulalta tedenii suuri ulam ulam jikedeze baina. Ygeitei dunda cadaltanii olonkini syylşiin ziiyydte kolkooziin azalda eleseze ekener nøkødiin azaliin ba erdem sojoliin bolon ulas teriin idebki keçeel deeşelekiin yndesen suuri tabigdaa.

Yni bişe yjede ilangajaa zyyn aimaguudiin ekener azalçadiin baidal jamar baisaniigi sanaad yzeke juuma bol azalçan ekeneryyd bol ami ygei juuma mete aduusa mal mete kudaldaa aralzaanda oçodog ba 14—15 nasanii bacagadiigi 45—50 nasanii ebøgødte baalaltiin josoor kudaldagdaza bujuu nojod bajadiin kojordoki gurbadakii samagan bolgogdozo nasan torkoroo tedenii barlag bøldogni kende medegdeke ygeisem.

Erdem gegeerelde ganca bajad nojodiin yre kyyked suradag, azalçan ekeneryydte erdem bolbosoroliin jabadal kolo baidagni kende ile bişeb?

Uridani daralagdasan baidaliin şaltagaanaar meneken 1923 ondo manai respyybligiin 22 187 biçeg medeke ekeneryydiin buriaadni 3,168 baisan jum. 1933 ondo 2257 47 biçeg medeke ekeneryydiin buriaaduudni 45 799 kyn bolno.

Soveed respyyblig togtosonoos koişo ekener nøkødiigi gegeeryylkiin tula 1927 onoos ekilen ekeneriin „Ulaan ger“ geze kedee somon kolkoozuudni emkidkeze, tede bolgogdoson bøgeed kedee azalçan ekeneryydiigi aza akuin socialis baiguulaltada ba niitiin kedelmøride olonoor beledkekiin zebr seg bo'zo çadasan ba'na. Ekeneene kedelmøride kabaadalcaka erke baidal olgokiin tula kyyge diin jaaslinuud nen oloor baigu-lagdana.

Tyynees gadna aimaguudiin tebyydte 18 ekeneriin baişanguud mønee yjede kedelmerilze bainam. Tedegeer bol 30—30 kyneer zil dotoroo kyyr dakin kyyrse dyyrgyyledeg bøgeed mal azaliin, tariaaliin, arig seberiigi sakika, ojodoliin ulas teriin zegeereliin, kolkooziin, zebleliin kødølmørde idebkitei kabaadaka ekener nøkødiigi beledkene.

Ene metiin juumiigi baigulaad buriaad azalça ekeneryydees 10 ziliin torşo dotor ali tukai olon doodo şatiin emkinyydiin niitiin kedelmeriçed beledkegdeseniigi aliini toolokob.

Buriaad azalçan ekeneryydees baiguulagdasaa baigaa jike jikeyiledberiiin oronuudta PVRZ, Şiliin zavood ba Kirpiiciin zavood metiin yiledberiin oronuudta 1500 tukai ekeneryyd mønee kedelmerilze baina.

Ene kedii temdeglel bol 10 ziliin torşo dotor Buriaad—Mongoliin azalçan ekeneriin dunda ali tukai kubilalta bolsoniigi geregçelene.

Bide ekener azalçad bolşovlig namiin Burmozkomiin ba niutaguudiin namiin emkiin ketelberi dooro jabaza manai dunda garsan kedelmeriin dutuu dundiigi saitar şyymzeleze ileryylen tiimenyydee usadkaka ba øøsediingøø dundaas olon udaarniguudiigi urguulka jabuulka josotoi bolgozo manai BMR-iin 10 ziliin oigi temdeglejaa!

Liiza Oçoriin.

Bolşoviigiin kurdabçalalaar eris kubilalta kiibe

(Agiin aimag)

Tugçanii somonii kamnigan baga jasatan bolbol erte uridaas keterkii jikeer daralagdaza erdem bolbosorol ba yseg biçeg medeke ygeigeer ergezi baisan tulaar Buriaad zonoos doogyur baisan azai.

Ogtiaabriin kubiskalaas koişo yseg biçeg ygeigi usadkaka zorilgo tabigdaza 32 onii janvaari 1 kyrter 95 kyn yseg biçegte surgagdasan baika jum.

Ene kedelmøriin yrgelzelel bol 33 onoos ekilze josotoi bolşoviigiin kurdabçalal gargaza, eris kubilalta kiisenigi ilerkiilebel:

Tus somon dotor 33 onii ekinde 16 nasanaal 50 nasan kyrteleki 221 kyn baisan, edenii 95 ni biçeg medeke, 142 kyn medeke ygei baisan aad, ijyyniin 25 nii mødeegeer ene somondo 220 kyn şine lata yseg biçeg medeke juu 98% usadkagdaza. Gadana „Tujaa“ arteelda 6 kyn „Kalliinin“ komuunada 2 kyn emçiin azaltanda 3 kyn eldebiin şaltaganaar surguuliigi kabaaduulagdaagyi azai.

Ulas teriin surguuliigi erçemtei jabuulza nam zasagiin zakiiiga çukala çiidkeberiinuudtei gol tølebtanilcasan baina.

Somon dotor B-M Ynen 25 keseg, „Kamtiin azalça“ 29 keseg zakiza unşadag baina.

Arteel ba komuuna kojorto ukiaaliin ger (baani) barisan ba arig ceberiigi sakika jabadal nutagiin erke baidal deere zokilduulagdasan baina.

C.S.

BK (b) Niin MKiin sekretariaadiin 1933 onii ijyyni 22iin togtool

Zebleseniini VLKSM-iin Mozkomiiu sekretariaadiin „BMASSR-iin 10 ziliin oi gyiceliin" neremzete agaariin ongoco baiguulka tukai.

(Podvaarkov)

Togtookoni „BMASSR iin 10 ziliin" oin neremzeer 10 dugaar, komsomooliin jike cuglaanii neremzete eskadriieije otriaadta belen bolkoor agaariin ongoco baiguulka yyskeliigi saişaaka.

„Burpraavda" ba „Ynen" sonii nuudiigi eesediingee kuudasan deere zeeri cugluulakiin kampaani jabuulkiigi ujalgalka.

Burprofsoveed(kotiin ba aimaguudiin namiin komiteeduugta komsomooliin emkinyydiin ege kedelmeriçeni edebkitei tuslama yzyylkiigi duradkaka.

Ene zoriigoto gaca togtooldiin keregte tuslamza yzyylke komitetet nek. Padvaarkoviigi teleelegçe bolgon eke. Zeeri elesyylke kedelmeritei baricatai jabuulalga da ali bykii tuslamza yzyylkiigi tyynde daalgaka.

BK (b) N-iin Mozkomiin sekretaar M. Jerbaanov

Redaagcaas: Ene ongoco baiguulkiin talaar kuriaadasan zeerliigi Deede-Ydiin ulasiin baankada №160 7750 dugaar jabuul toocoogoor tuşaagdaka josotoigi emkinyydiin mederemzede sonoskobo.

Manaikin keneesç dutaka ygeibdi.

Selengiin aimagiin „Ulaan Zede" geze arteelaas BMASSR—iin 10 ziliin oin bajarta ba respyyblikiin kolkoozçon udaarniguudiin kojordugaar kuralda tomilogdozo jiresen teleelegçe nek. Cecerenii Cedeb gegçetei jarildasanaas temdeglekede:

Manai „Ulaan Zede" geze arteel bol 1932 onoos ekilen baiguulagdısan ba kedelmeriçenii talaar eceen jerdee 30 tukai koton aluud kamtarsan baina.

Bidener engeregçe kabariin tarilgiin tesebiigi main 17—nii eder kyrter gyicedkesen ba menee paar beledkeliingee tesebiigi Ijyyliin 8 boltor 100% gyicedkebe (1 dakin kakalza).

Menee ylede ebese kuriaalgiin kampaanida biçiikanç dutamg ygei beledkeze, ene Ijyyliin 13—nii eder ebesekuriaalgiingaa kampaanida ekilen orozoi. Odoo zilde manai arteeliin sabçalanguin urgaca erkim sain ba bidenerç tyynii gi zaaç orkil ygei cem kuriaaza abkiin teleee kamag kyçe çadalaa elsyylen temeceke ba eesed koorondoo socialis. merilcee ba gabşagaiçalka jabadaliigi gol bolgon erkilze, tyynii yndeseer ebesee çanar saintai ceber şimeteigeer kuriaaza abkaar bejedee ujalga abaad manai brigaadnuud ebesendee oroson baina.

Mal azaliin tukai kedii yge kelebel bidenii arteeliinkid gol teleb maliin azaltai baisan begeed meneeç maliingaa azaliigi ulam kyçetei, ulam çadabaritaigaar erkilkiin koinoos oroldosoor azai. Manai kolkoozdo menee ziliin maliin oroonii kampaani sain jabuulagdasan ba byke tereke malaa cem oroondo oruulsan baina. Enyynçelen maliin tel abka kampaani sainaar jabuulagdasan gebel, ene zilde byke maliin teleees negele kuriga ykebe, tere kuriga ykekedeeç imagta ebeçen kyrçe ykesen baina, ondoo negeç kuriga, negeç tugal, negeç unaga ykee ygei. Konimnai enngeregçe ziliinkidee orolooklo nileen esebe, 1932 onii naloogiin medee abtasanaas koişo 1933 onii Ijyyli 1 kyrter 200 tukai tolgoi kenid esebe.

Bidener bol, jaabaç maliingaa azaliigi tuşaan talaigi saizaruulkiin koinoos byke kyçee tabiza temecekebdi.

Jarildaaç.

„Uridiinkiaas sain suunabdi".

Zakaaminii aimagiin „Internacionaal" arteelaas respyyblikiin 10 ziliin oi bajarta ba kolkoozçon—udaarniguudiin 2 dugaar kuralda jiresen teleelegçe nek. Badmiin Cerentei jarildasanaas temdeglel.

Bi bol 1930 ondo arteelda oroiingoo uridatai ygeitei çadaliin kyn baisan. Arteeldaa gazar tariaalangiin brigadiir jabaza kedelmeriikedee tesebee 100% gyicedkeeb manai arteeliin mori unaanii çadal sain, men bidenii kedelmeriçenç unaandaa gamtaigaar kandadag, niuruugiini teselegçedtei jikeer temecedegbedi moriigi muugaar edlaze jabasan ba eceesen muudaulsan kyntei eris tes temeceeke çukala geze byke geşyyd manai kelddag ba ynekeeree temecedegç baina.

Menee ebesekuriaalgiin beledkelde şuud orood maşiina zebsegee zasaza dyyrgesen ba brigaada kubaaza, yiledberiin daabariigi egtesen baina. Ene ijyyli 15—aas ebesendee orokobdi.

Caadtaini eeriingee menesenii baidaliigi kelekede, bi kotondoo 5 amin kynteib, tyynees bi qancaaraa azal kiize çadaka ba bişe azaliin kyn negeç ygei, kedii tiime bolboç urida. emçiin azaltai baidagaasaa kolo deere amiaa tezeegeed, bejee kubcaluulaad. zaakanç jadamag ygei suunab. Ene bol imagta minii sain kedelmeriil sonii aça geze medekees eere juu baikabdaa geze keleed dyyrgebe.

Jarildaaç.

Sain baidaltai bolkiin tula temeceze baina

(Cajantiin somonii „Voskood" ba" „Maarta Naiman" kolkoozuud kolkoozçonii kamtarsan kuraliin neemel biçeg)

Bide „Voskood" ba Maarta Naiman" geze arteeliin geşyyd bol, respyyblikiin kolkoozçon udaarniguudiin 2-dugaar kuraliin beledkelde zoriuulsan erkim sain urgaciin teleee temece komiisa sungasan. Ene komiisa bol brigaadanuudiin tarisan tarilgiigi saitar şalgasan baina. Tarbagataikinii kandaka biçegiigi bykii kolkoozçodiin cuglaan deere zeblen kelcesenii yreni bol: „Voskood" arteeliin №1 brigaada tarilga ba kaakalgiigi sain çanartaigaar yiledberilesen baina. enyyniigi brigadiir Batyyrin ketelberilsen şuu men yrisee kajadag Mikaijlov gegçe yrisee sainaar zabsar ygeigeer kajasan baina.

Men №2 brigaada kangaltatai sainaar kedelmerilsen baika juma. Gebeç bog ebesiigi arilgaka kereg kaanaç baina şuu. Jyybgekede engeregçe ziliin paarni bol ton muu çanartaigaar kakalagdasan şuu.

Gurbadaki Krasnojaarviin brigaadiin tarilgiin çanar ton muugaar karagdasan ziseelkede yrisee muuca zabsartaigaar kajasan, men brigaadiin tarilga bog ebeseer kuçagdasan enyynee tyygeeç ygei lime tula bykii deeree bog ebesee tyyke ceberleke josotoi.

„Maarta Naiman" geze arteeliin karuulsan ziseeni bol: Negedeki Tolmaçooviin brigaadiin tarilga bog cainaar tarisan baiba. gebeç bog ebesetei ceberleke josotoi. Kerç sainaar tarigdabaç bog ebesetei baiza bolko ygeigi ken bygede medenel

Kojordugaar Plastiinoviin brigaadiin tarilga ba kakalalga byriç sain negeç zagoondo bog ebesen karagdakaç baikaç ygei baina.

Gurbadaki Repiina gegçiin brigaadiin tarilga kakalalga sain çanartaigaar yiledberilesen baina. Gebeç tarilga deereni nege eder tyykede duusakaar bog ebesetei.

Dyrbedeki Ignaativiin brigaadiin tarilga, kakalalga byriç sain çanartaigaar azallagdasan baina.

Bidener bol syyliingee cuglaagaar ton muu brigaadiin azalta ederiin 25 kubiigi ton sain jabasan brigaadada toolokiigi ka bainabdi.

● Staalinii udaarna kolkoz nere abkiin tula ba nek. S da raaporta ekiin meriiceed daad BK(b) N-iin mozkom zasagiin gazarta naidaka bişenees meriiceegeer kozd ygei urida jabakajaa kele niguudiin 2 dugaar kuraliin dekees urida paariin te 100 kubi gyicedkeke baina

Bog ebesentei temecek ban ştyrmoboi eder son

Tariaa kuriaalgiin ekilkiin 10 konog baikadani tarilgiin şiniin beledkeliigi salzakal di.

Bykii kedelmeride kel byride teseb zokioozo emkitei bolgoko bainabdi. Bejedee ujalga abka manai baidaltai bolko ba tus koll diigi canga çadalta bolgol namdi.

Cuglaanii zygees cuglaa ryylegçe udaarnig brigadi pyyblikiin 2-dugaar kuraliin legçe Jaakov Plastiini.

Sekritaar Burlak

Bykerossiin TGKiin preziidiymiin protokooliin togtool

1) Buriaad—Mongol ulas dotor maliin togtologoi ton jike koroson ba tyyniigi bacaan oloşoulka zailaşagyi bolson jabadainuudtai kolbogduulan maliin too tologoigi oloşoruulkiin kemzeenyydiigi karaalza RSFSRiin AKZiin yzemze ba batalamzada tabikiigi Buriaad-Mongoliin respyyblikiin TGK ed duridkaka.

2) SSSRiin gazar tariaalangiin aradiin komisaarnariin zygees ene zil dotor Buriaad—Mongol ulasta 65 traagtarnuudii i eke bolson tukai Bur—Mon. TGKiin tyryylegçe nek. Dabaagiin med eceseniigi ankaraldaa abka.

3) Buriaad—Mongoliin ASSRiin komunaaliin baiguulaltiin talaar karaalagdaa ygei begeed. 1933 onii Imiideer togtoogdoson zeerieer 1933 on dotor gudamzanuudiigi şinedkeke ba avtobyysnyydiigi kudaldau abka jabadaliigi Buriaad—Uongoliin ASSRiin Aradiin komisaarnariin Zeblelde tailbarilaka.

4) RSTSRiin Gaz. Tar. Arkomisaarnarta duridkakani:

a) 1933 on dotor Buriaad-Mongol ASSR te kedee azaliin talaar mergezeltei zomiigi ilgeke (tede ilgegdegçediin 2 ni deere mergezeltei, 15 ni dunda mergezeltei baika josotoi);

3) Mergezelten speceliist ger bairiuuudiin barilgiin k kinalta kiikeer barilgiin ke diigi durdkakiigi SSSRiin DKZ ka. 1933 onii baira b pragraammada Deede-Y deere smrgegelted specaliis nege ger orunlza, tyyniigi dugaar eelzeende zoriulk

Bykerossiin TGKiin t gçe M. Kaliinin

Bykerossiin KGKiin s A. Kiselioo

Buriaad-Mongol Ulasiin avtonoomito baiguulaltiin 10 zil dotorki nom debteriin keblel

Ç. Şagdariin,

Buriaad—Mongol ulasiin azalçan arad bol komuniis namiin ketelberi doro jabaza Leenin josonii yndesenii bodolgiigi zebeer bejelyylen delgeryylsenii açaar, soveed ulasiin proletaarnariin tusalamzaar, kapitaliis zamiigi alas garça socializmda çeke orozo çadaba şuu.

Oeriingee avtonoomito 10 ziliin baiguulalga dotor, zam deere baisan bykii feodaal izaguuriin ylegdeliigi keden zuun ziliin karankiigi ba darlaltiigi usadkan dabaza ezen kaanii oroszuulka gesen bodolgiin ylegdeliigi cem ygei kiize jabasaar, aza akuin ba yndesen sojoliin froontonuud deere aikabtar jike amzalta byteeciigi dabasan baina.

Soveed ulasiin zyyn zygiin kile deere baisan Buriaad—Mongol soveed ulas bol zyyn zygiin kolooni ba kagas kolooni bolko daralagdasan olon temen azalçanda, socializmiigi jaaza baiguulka tukai kubiskaliin temeceliin yliger zişee keraaulza baika zuura, doto roo kubiskalda karşa panmongolizm (Japoonii imperaliizmiin tug doro byke mongol izaguurtanigi kamtaruulza „aguu" like Mongol ulasiigi baiguulka gesen) yzeliigi buta cokizo, angiin daisanuud: niu darganuud, lamnar, nojodiin ecesiin esergyyceliigi kaira gamgyi cokizo kojor froonto teişe ba tedentei ajadan dagaldaka jabadaltai esre temecebe.

Yndesen sojoliin baiguulalta deereki temeceliin negen salbari bol nom debteriin keblel baina.

Kubiskalaas urida nom debteriin keblel bol cem lama nojodiin garta baisan baina. Tiin ziseelkede Aga, Cyygel ba bişe bişe tomoo dacanguudaar, keden mingaad keseg şazanii nomuud modon baraar keblegdedeg baigaa. Eneni bol burkan budada—lamanariin yzel surtaaliigi nebteryylke keregte zoriuulagdasan ba bajad nojod uudiin azalçan buriaad—mongolçuudiigi melzeke aminii asuudaliigi kangaka baigaa.

Eneentei kamta ezen kaanii zasag bol oroszuulka bodoliigi jabuulza „ynen aldartiin" şazaniigi delgeryylkiin tula buriaad—mongol kelen deere (baruun aimagiin buriaaduudta) şazanii nomuudiigi kebledeg baigaa.

Eneenees gadana buriaad—mongoliin yndesenii democraad erde mten bol, aradiin uran zokiool kele şinzelke ukaan Koperaaca g. m. tukai keseg nomuudiigi ors ba buriaad kelen deere Saanktpeterbyyrgiin Imperaatoriin şinzelki ukaanii Akaademiin tipograafiaar ba Çite kotodo baisan, kaanii ta bisuur P. Badmiin kampaaniin tipograafida kebledeg baigaa.

Proletaar udka çanartai yndesenii nom debteriin keblel bol gargala Ogtiaabriin kubiskaliin syyleer soveed zasagiin tusalamzaar bodotooroo kegzeke baisani labtai.

Kebleliin keregiigi emkidkeke jabadaliin zam bol doro durasasan yjenyydiigi engelsen baina:

Ekin tyryyn 1923 ondo BMASSR ziin GAK iin kebleliin tasag geze togtozo AKZ iin batalsan surgaal dyrem togtooliin josoor GAK iin buriaad—mongol kelenii keregse ligi ba kebleliin erelgiigi kangaka jabadal daalgagdasan baigaa.

23 ondo burjaad—mongol kelen deere 2,4 kebleliin kuudasaar kemzeetei 3 neretei nom ba kuudasanuud gargagdasan baina. Men kebleliin keseg orçuulgiin nomuud beledkegdesen baigaa.

25 onii ogtiaabri saraas koişo kebleliin kereglin kedelmeri bol Buriaadiin Erdemiin kyrieelenii kebleliin seegcede egtesen baigaa. Eneentei kamta keblelin kedelmeriigi: Ulasiin te sebiin komiis, Dorzo Banzariin neretei „şinzelki ukaanii belgem" g. m. zarim emkinyyd jabuulsan.

Nom keblyylke keregiin olon ondoo tasarkai baisanai, kedelmeride saad boldog uçaraas, ede orondoni nom sedkyyl keblen gargaka ba kinaka ujalgatai Buriaad Mongol ulasiin keblel emkidkegdesen juma. Ene bol Buriaad Mongol ulasiin erdemiin kyrieelenii ba bişe alban gazarnuudiin keblelnyyd, AATZiin tipograafi, „Ulaa tujaa" geze nomiin naimaa zergenyydees 1928 onii ogtiaabriin 1 eder anka togtoson baina.

Iime kadaa 1923—28 onuud bol Buriaad Mongol ulasiin kebleliin keregiigi emkidken togtooson zilnyyd bolno. Tere zilnyydte ilangajaa surguuliin, arig ceberiin bolbosoroliin, olon niite—ulas teriin kabaatai nom debteryyd ba „Buriaad oronii baidal geze (oros kelen deere) sedkyyl gardag baigaa.

Buriaad—Mongol ulasiin kebleliin jabuulga bol emkilegdesenees koişo kebleke kuudasanii kemzeeeegeer ba tiraazaarç jikeken ergeneer dabksan baina: 23—27 onuud dotor kamta 542 kebleliin kuudasa ba 341,3 mingan keseg nom kebleze gargasan baibal 28 32 onuud dotor 1273 kebleliin kuudasa ba 1368,7 mingan keseg nom kebleze gargasan baina, enyyger bol syylçiin taban zil dotor kebleliin kuudasaar debteryyd tyryyçiin taban zilnyydeer ziseelkede kojor kagad kubiinaar ba kesegiin toogoor derbe dakin ba tyyneesee olon kemzeenii deere kebleze gargasan baina.

23 ondo zuun kelen deere gargagdasan debteriin tencyyriin kemzeeni 23 ondo 10,0% baigaa bol 32 ondo 81,2% bolson baina. 23 ondo debteryydiin gargalta oros kelen deereki naas jike bişeer gargagddaaa baisan aad 1932 ondo Staalinii „Leniniizmiin asuudal" geze nom debteri 60, 5 kebleliin kuudasanii kemzeeteigeer gargagdaza baigaa. 23 ondo negeç zurnaal gargagdaagyi baisanaa 32 ondo 5 ondoo neretei zurnaaluud, kamtadaa 43,6 kebleliin kuudasanii kemzeeteigeer gargagdadag bolson.

Kebleliin gazar bol syylçiin kojor zil dotoroo kedee azaliigi şinedken zasaka, urgaciigi saizaruulka, mal azaliigi debzyylke, kolkoozuudiin emkidkel ba aza akuiigi bekizyylke, sazan buruusaaka nebtereige, arig ceberligi sakika—ebçenees sergeeleke kedelmeri, ulas oronoo kamagaalka prograama—ketelberi, kelenii surgaal g. m. asuudal tukai olon keseg debteryydiigi terelki kelen deere gargagdasan baina.

Kebleliin gazar bol yndesenii uran zokioolligi gargakiin teleee temecelde syylçiin zilnyyd dotoroo jikeken ile dabkilgatai baina. Ene bol ekin sedelge şuu. Proletaariin zokioolçodiin jikeken zokioolnuudaas buriaad kelen deere orçuulsan zokioolnuudiigi anka gargasan ba gargakiigi beledkegdeze baina: M Goorkiin „Eke", Fuurmanoviin „Yimeen" g. m. kolkoozii oloo cagiin baidalaas biçesen C. Dondobiin uran zokiool „Kirtesen sara" ba buriaadiin zokioolço Kuca Namsarain nileed olon zokioolnuud bolood zaluu zokioolço D. Madasoonii „kabariin gerel" g. m. uran zokioolnuud kebleze gargagdasan baina.

Şine biçegiin keliigi (ŞBK) nebteryylke ba kele biçegiigi latazaruulkiin talaar tus kebleliin oron bol nileed jike kedelmeri kiisen baina. Ziseelkede, 1933 ondo şine alfaavid deere zebken 1 nere, 5-5 lel) kebleze gargasan aad, 1931 ondo 45 nere, 81 kebleliin kuudasa, 1932 ondo 72 nere, 193 kebleliin kuudasa nom gargasan baina. Syyliingurban zilde gancakan jike na satanda kereglegdeke yseglelige şine alfaavid deere 130 minkeseg kebleze gargasan baina.

ŞBK iigi bii bolgoko zamda to kioolodko berkeşeelyydiin negeen bol togtozo batazasan orfograafi ba teermin ygei baina baiba. Engyyn deerees Bur. Mon. ulasiin kebl, „Ynenii" redaagca, ulasiin erdem sojoliin instityyd gurbanii kedelmeriçenii koorondoo ancaka uçar baigaa. Iime deerees, „Ynenii" redaagciin iledke tukai BK(b) Namiin Mozkomiin zygees togtool „ŞBK iigi bii bolgokiin talaar UESI, „Ynenii" redaagca, Bur. Mon. Ulasiin keblel gurbanii kedelmeriçenii koorondoo negeen telebtei bolgoko" geseni ene berkeeelnyydiigi şiidkekiin ton zeb kemzee men. Eneniigi ton sajadaal ekilze bejelyylke kerektei baina. Sajtin cagiin yyrge bolko jum, gebel orfograafi tuşaan kojoriigi togtoon bekizyylke kereg bolno.

Bykeniigi surgaliin talaar, syylçiin kojor zilnyyd dotor kebleliin biçeg medekegyigi usadkakiin talaar temeceke temecelde ba surguulida yzeke nom debteriigi yndesen kelen deere gargakiin talaar kebleliin oron bol 10 zil dotor ikees jike azal kiigeed baina. Yndesen surguulida yzeke nom debter kebleze gargasani bykii kebleze gargagdasan nom debteriin 45% bolko juma.

Tiigebeç, buriaad azalçadiin aikabtar erçemteigeer yseg biçegte surça ba bykeniigi surgalgaar kyy kediiğt jike oloor surguulida kangal jabadalnuudiigi manai keblel cem kangaza çadaadyi şuu. Tyynees gadana, BK(b)N-iin TK ba Bur. Mon. Mozkomiin zygees buruuşaagdasan „projeegtiin" mee tedeer yndesen surguulinuudta zaaka nomuudiigi keblen gargaza, kebleliin kedelmeride jike alduu kiigdesen baina. Enyyn deerees urida gargasan yndesen surguuliin nomuudiin jikenkini „şinzelkii ukaanii yndesiigi" suragçad ta oilguulkiin eriltede zokikogyi zarimani yzel udkiingaaç talaar buruu baizai.

BK(b) Namiin TK ba Bur. Mon. Mozkomiin zygees „ekin ba dunda surguulida yzeke nomiin tukai" gargasan togtooluudiin yndeseer keden zilde kereglegdeke ekin surguuliin, togtomol 20 nomuudiigi 1933 ondo 200 min. keseg gargagdaka baina.

Marksiizm-Leniniizmda şalgarag çadiin zokioolnuudiigi gargakiin talaar men le urgaaga jabagdasan baina. Marksiizm Leniniizmde şalgaragçadiin zokioolnuudiigi syy liin 4 zil dotor 12 nere, 95 kebleliin kuudasa, 52 min. keseg gargagdaba. Edenees nerelebel: Staalinii; „Lenimiizmiin asuudalnuud". Leeniniii: „Komuniizmiin dotorki „zyynii" niileektiin ebeçen" g. m. baina.

Ene bol zebken ekin kedelmeri geeçe. ligeed „Leeninii zokiooliin zurkaan toom cugluulbari" ba od tiskanuudiigi gargaka jike nen tyryyçiin yjede kiike kedelmeri baina. Syyliin yjede nom kebleke teeknikiin ba zuragiin tala bol me dekeer deeşelsen baina. Zuragiin çanariigi saizaruulka tukai uran zuragçadiin sanaliigi kolo dutuu elsyylegdesen baina.

Kinan keblyylke kaadrnuud bolbol kebleliin kedelmeriin ton ken dyylkei asuudalani men. Mergezeltei kinaka kedelmeriçed jike dutuu baisan uçar bol kedelmeriin çanar deere jikedee kokidol yzyylne. Menee baigaa kinan keblyylke kedelmeriçed bol bolbosorolii talaar baga beledkeltei. Ziseelkede: dunda surguulitain 28%,doloon ziliin surguulitaini 21%, ekin surguuli dyyrgesenii 51% baika juma. Mergezeltei kinan keblyylke kaad rtai bolko ba edeniigi beledkeke jabadal bol menee ederiin çukala çukala jabadalnuudiin nege men.

Basa aavtaarnuudiin dunda jamarç kedelmeri (meeteediin tusalamza, konsultaaca, niitiin kedelmeri) kiigdeedyi, syymzelel ba bibliografiin talaar menle iime baina. Ene dutagdaliigi zailuulkiin tula yndesen aavtarnuudiin kabi. need emkidkeke geze saragdasaniigi oirokon cagaa kycendeni oruulnaa.

Nom kebleliin kereg deere menee baigaa amzaltanuud bol Buriaad mongol ulas dotorki namiin emki Leeninii yndesenii bodolgiin şugamiigi zeb jabuulsanii ba angiin temecel kurcadasan, kojor froonto teişe temeceze baigaa yjede, BMASSR iin zasagiin gazar bol BK(b) Namiin Bur. Mon. Moz kom ba Zyyn Sibiir kizaariin komiteediin, ketelberieer, cag tukam dani josotoi oroldogo gargasanii açaar dabaza oldoson baina.

Buriaad Mongol ulas dotorki nam iin emki bolbol orosiin sain zyiliigi tookogyi, uran saikan ba literatuura kubiskalda esergyy lamiin kyltyyriin foormoor byteke gedeg imagta yndese barimtalka nacionaliizm ba panmongoliizmiin —kubiskalda esergyy zyeliigi kebleliin bodoto kedelmeride şurguulka jabadalda şuud cokilto egesen baina.

Men basa terelki kelen deere gargagdasan nomuudiigi orostoini zişeeleed yzekede, miin 20% bolko baigaa juma.

Kebleliin keregte jikeken amzalta olkotoi kamta. tipograafiaa selbisen baina. BMASSR iin togtoo yjede tipograafi bol tuliuurkan baidaltai baisan gebei. kuuçan mongol deere kebleke şriiftejee çuluutsiin dacanii ba Badmaajeviin „tipograafiiin" ylegdel abça ba Deede-Ydiin Kobiikin, Nodeelmankojor kypieecneriin gancakan gazaraaraa kedelmerikke tipograafi baisan şuu. Odoo bolkodo şine yseg de re kebleke şriiftejee jikeer ergedkesen, selbin saizaruulsan Kozbleke ceektei, şine baiguulagdasan gernyydtei ba kaaga zerge selbisen cenkograafitai bolzoi. Yndesen kapitalaani 1924 ondo 22,1 mingan baisan baigaa, 1932 ondo 457,9 min. tekerig bolzo, 21 dakin esebe. 1927—33 on kyrter oruulsan kapitalaani 377,7 mingan tekerig bolzoi. Tyynees şine baiguulaltada 285,6 mingan tekerig gargazai. Syyliin zilyydte BM ulasiin tipograafiin şriifte ba kebleke zer sebsegyydees rajoonii sonin biçegiin tipograafinuudiigi selbikiin tula tasalan egsen ba men 1933 onii maarta negenees ekilen sonin biçeg sedkyylnyydiigi gargaka kebleliin tipograafi tasalan egsen baina. Gebeç tipograafi bol buriaad mongoliin olon niitiin esese baikadaa, tipograafiin sonin biçeg gyiced kangaza çadaagyi baina. Yseg kolbo ko ba nom gadariaza şi buulganuudiigi mikaanik çadaagyi deerees, ilangaj paaniiin çanartai literatuur gargaka teempiigi jikeer sa baina.

Selbigden saizaruulagdaa kograafi bol sain çanar guudiigi egçe çadadag ye Men tipograafi bol ynde guulinuudta yzeke jogtoo ternyydiigi gargaka sta şriifte ygei baina.

Yndesenii prolitaarinuud baina. 1923 ondo 3 kedel kedelmeriçedtei bolzoi. 1932 ondo 30

Nom taraaka jabadal. I byteen garka zyiliin jikee baisan bolboç, olon niit erilgiigi gyised kangaza ygei baina. Yndesen kelen garsan debteryydiig k eseltiigi daraa karuuljaa. Kudaldasan yndesenii debteryyd (min. te 23 on 30 on 31 on 32 59,4 15

Byke kudaldaasan debt yndesenii debteriin% 18 25 36

Yndesenii debteryyd k niite kyrter jike udaan dag baina. Bide bol nom daalka jabadaliin szagnuu diigi kereglece çadaagyi

Buriaad—Mongol ulasi liin kegzelte dotor nom jabadal bol neleed baina kizen, toogiin ba çanarii jikeken amzaltanuudiigi o ligeed baikada oiriin zo bel, tipograafiigi selbin sa kereg bol (Yseg kolbogo gadarlaza şiikeke jabuulga mikaanikazuulka, ceek selbin zasaka g. m.)

Tiin rajoon bykenii sonin soroliin ba azakuin keregi gi narinaa şinzen yzeze, desen debter kereglekee diigi karaadaa abalsan kaluun kolboo baiguulka yndesenii debteryydiigi kyrter taraaka kereglegi abça, nom kudaldaaka buulganuudiigi byke ked selbin saizaruulka bolno. Koinogçodoo zyil byrli miin erkim çanartai tigiigi angigyi socialis baigaad kyiceze bol çad bolgon kemyyzyylke kapitaliizmiin syylin ylegi butacokizo, byrziiten be byrziiteni sanal bodoliigi gargaka, Marks—Len ulam deeşeni ergen ty gigyi sojoliin kelişgi kiin teleee olon niitiigi derşeltei zokildulan socialis baiguulaltada salamza yzyylkeer kebleliin kedelmeri bol şuud dakan josotoi.

Redaagtor S. Şiraboon.

Издательства „Бурправда" и „Унэн" Бурлито № 32